

Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma Ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın T.C. İçişleri Bakanı Sayın Mustafa Çiftçi tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını Anayasa'nın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim.
13/05/2026

Saygılarımla,

Ali KARAÖBA
Uşak Milletvekili

Ankilozan spondilit, özellikle omurgayı oldukça etkileyen; ilerleyici, hareket kısıtlılığına yol açabilen kronik romatizmal bir hastalıktır. Türkiye Romatizma Araştırma ve Savaş Derneği'ne göre ülkemizde görülme sıklığının yaklaşık yüzde 0,5 olduğu kabul edildiğinde kamuoyunda 300-350 bin civarında ankilozan spondilit hastası bulunduğuna yönelik bilgiler bulunmaktadır. Sağlık Bakanlığı'nın ilgili program dokümanlarında da Türkiye'de ankilozan spondilit sıklığının yaklaşık yüzde 0,5 olduğu ifade edilmektedir. Bu nedenle mesele, sınırlı sayıda kişiyi ilgilendiren münferit bir sağlık sorunu değil; yüz binlerce vatandaşı etkileyebilecek önemli bir kamusal erişim, kapsayıcılık sorunu ve hak meselesidir.

Mevcut sürücü sağlığı mevzuatında, kişinin baş ve boynunu arkaya döndürmesini ve bakmasını yüzde 50'den fazla engelleyen boyun vertebra ve boyun bölgesi hastalıklarında sürücü belgesi verilmeyeceği belirtilmektedir. Buna karşılık aynı mevzuat, özel tertibatlı araç kullanılması gereken durumlarda il sağlık müdürlüğü bünyesinde komisyon kurulmasını ve sürücünün sağlık şartları ile araçta bulunması gereken tertibatların kod sistemiyle belirlenmesini de düzenlemektedir.

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün yayımladığı kod tablosunda ise modifiye arka/yan görüş cihazları, arka görüş için uyarlanmış cihaz, yan görüş sağlayan ek iç cihaz, kör nokta görüntüleme cihazı ve elektrikli dış dikiz aynaları gibi teknolojik çözümlerin zaten tanımlandığı görülmektedir. Bu durum, boyun hareket kısıtlılığı bulunan bazı sürücü adayları bakımından mevzuatın katı uygulaması ile teknolojik ve tertibat temelli çözüm imkânları arasında ciddi bir çelişki doğurduğu yönünde güçlü bir kanaat oluşturmaktadır.

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun 2024 tarihli kararında da ankilozan spondilit tanısı bulunan bir başvuru hakkında boyun hareketlerinde yüzde 50'den fazla kısıtlılık bulunduğu gerekçesiyle sürücü olamayacağı yönünde karar verildiği görülmektedir. Aynı dosyada, kod tablosunda yer alan görüş cihazları ve teknolojik gelişmeler dikkate alınmadan yapılan değerlendirmelerin engelli bireyler bakımından mağduriyet doğurduğu yönündeki iddialar da yer almıştır. Bu tablo, konunun yalnızca sağlık raporu düzenleme usulüyle değil; İçişleri Bakanlığı'nın ortak düzenleme yetkisi, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün uygulama kodları ve sürücü belgesi sisteminin hak temelli gözden geçirilmesi bakımından da ele alınmasını zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda,

- 1- Türkiye genelinde 2020-2026 yıllarında ankilozan spondilit veya boyun hareket kısıtlılığı nedeniyle sürücü belgesi verilmeyen, sürücü belgesi yenilenmeyen veya mevcut sürücü belgesi iptal edilen kişi sayısı kaçtır? Bu kişilerin kaç doğrudan sağlık raporu sonucu, kaç il sağlık müdürlüğü komisyonu kararı, kaç ise sonradan yapılan denetim veya bildirim sonucunda sürücü belgesini kaybetmiştir?
- 2- İçişleri Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı arasında, boyun hareket kısıtlılığı bulunan bireyler bakımından sürücü belgesi mevzuatının güncel teknolojiler ve özel tertibat imkânları dikkate alınarak yeniden değerlendirilmesine yönelik yürütülen bir çalışma var mıdır?
- 3- Emniyet Genel Müdürlüğü'nün sürücü/araç kod tablosunda yer alan modifiye arka/yan görüş cihazları, kör nokta görüntüleme cihazları ve elektrikli dış dikiz aynaları gibi tertibatların, boyun hareket kısıtlılığı bulunan sürücüler bakımından hangi somut durumlarda uygulanabildiğine ilişkin Bakanlığınızın bir uygulama rehberi veya standart değerlendirme ölçütü bulunmakta mıdır?
- 4- Ankilozan spondilit ve benzeri hastalıklarda, yalnızca anatomik hareket kaybına değil; özel aynalar, kör nokta sistemleri, dijital kamera destekleri ve benzeri teknolojik çözümlerle

güvenli sürüş kapasitesine dayalı bireysel değerlendirme yapılmasına yönelik bir mevzuat değişikliği gündemde midir?

- 5- 2020-2026 yılları arasında ankilozan spondilit veya boyun hareket kısıtlılığı nedeniyle sürücü belgesi verilmemesi ya da sürücü belgesinin iptali işlemlerine karşı yapılan itiraz sayısı kaçtır? Bu itirazların kaçını kabul edilmiş, kaçını reddedilmiştir?
- 6- Bakanlığınız, Avrupa ülkeleri ve diğer karşılaştırmalı uygulamalarda boyun hareket kısıtlılığı bulunan bireyler için kullanılan özel tertibat ve sürücü belgesi modellerine ilişkin bir inceleme yapmış mıdır? Yapıldıysa bu incelemenin sonuçları nelerdir?
- 7- İçişleri Bakanlığı'nın ankilozan spondilit hastalarının ve benzeri boyun hareket kısıtlılığı olan bireylerin güvenli araç kullanabilmesini mümkün kılacak şekilde mevzuatı bilimsel veriler, teknolojik gelişmeler ve erişilebilirlik ilkeleri doğrultusunda güncellemeye yönelik somut bir takvimi bulunmakta mıdır?